

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2015. október 22.

Az Európai Számvevőszék szerint az illegális fakitermelés terén „Európának a saját háza táján kell rendet tennie”

Az illegális fakitermelés kezelése alapvető fontosságú az éghajlatváltozás kézben tartása érdekében, mivel ennek révén csökkenthető a légkörbe jutó szén-dioxid mennyisége. A fák védelmének nehéz módszert találni a környezet állapotának megőrzéséhez. A Bizottság által 2003-ban útjára indított innovatív cselekvési terv ezért kedvező fogadtatásra talált. Amint azonban arról az Európai Számvevőszék újonnan közzétett jelentése beszámol, tizenkét évvel az elindítás után az eredmények összességükben meglehetősen szegényesek.

„Négy ország (Görögország, Magyarország, Románia és Spanyolország) még mindig nem alkalmazza teljes körűen a fáról és fatermékekről szóló uniós rendeletet (EUTR), amelynek célja annak megakadályozása, hogy illegális faanyag kerüljön az Unió piacára. Mivel az egységes piacon az ellenőrzési láncolat megbízhatósága a leggyengébb láncszem megbízhatóságával egyenlő, e négy országon keresztül továbbra is előfordulhat, hogy illegális fa, illetve faanyag kerül behozatalra az Unióba. Másfelől az Unió egy olyan engedélyezési rendszer bevezetését is ösztönözte, amely biztosítja, hogy a fakitermelő országok világszerte csak legális fát exportáljanak. Az Uniónak elsőként a saját háza táján kell rendet tennie és példát mutatnia az illegális fakitermelés kezelése, illetve az illegálisan kitermelt faáru kereskedelme terén” – szögezte le Karel Pinxten, a jelentésért felelős számvevőszéki tag.

Az uniós számvevők megvizsgálták az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv (FLEGT cselekvési terv) főbb szempontjainak eredményességét. A cselekvési terv keretében 2003 és 2013 között 35 országban összesen 300 millió eurót fordítottak támogatásra. Két ország, Indonézia és Ghána, komoly lépéseket tett az általuk kitermelt fa, illetve faáru teljes körű engedélyezése érdekében. Összességében azonban csak lassú haladás figyelhető meg, és számos ország csak nagy küzdelmek árán tudja ledönteni a jó irányítás előtt álló akadályokat. A cselekvési terv bizottsági bevezetése óta eltelt tizenkét év során egyetlen partnerország sem szerezte meg a teljes körűen jóváhagyott (FLEGT) engedélyezést.

A Bizottság szintjén megfigyelhető hiányos tervezés, valamint a fatermelő országok támogatásához felállított prioritások átláthatatlansága olyan fontos tényezők voltak, amelyek hozzájárultak az előrelépés sikertelenségéhez.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről.

A jelentés teljes szövege letölthető: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

A Számvevőszék a következő ajánlásokat tette a Bizottságnak:

- tűzzön ki egyértelmű célokat és határozza meg, hogy azok miként érhetőek el.
- a forrásokat azon fatermelő országok támogatására fordítsa, ahol azok a legnagyobb hatást fogják kifejteni.
- gondoskodjék arról, hogy a fáról és fatermékekről szóló uniós rendeletet a tagállamok teljes körűen alkalmazzák.
- a kezdeményezés figyelemmel kísérése érdekében vezessen be megbízható értékelési és beszámolási eljárásokat.
- használja fel jó hírnevű, tanúsítással foglalkozó magánvállalatok munkájának eredményeit.

A szerkesztők figyelmébe

Az illegális fakitermelés és az ehhez kapcsolódó kereskedelem amellet, hogy rendkívül káros a környezetre, hozzájárul a biodiverzitás csökkenéséhez, negatív hatással jár az erdészettől függő lakosság megélhetésére, korrupcióhoz vezet és aláássa a jogállamiságot. Megfosztja továbbá a kormányzatokat a számukra rendkívül szükséges jövedelemforrástól.

Más, az éghajlatváltozással kapcsolatos szakpolitikákhoz (pl. a megújuló energiák ösztönzéséhez) képest, környezeti hatás szempontjából, az illegális fakitermelés visszaszorítása igen hatékony módja lehet a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésének.

A Bizottság 2003-as, az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési tervre (FLEGT cselekvési terv) vonatkozó javaslata, amely az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó fakereskedelem problémájának kezelésére irányult, ezért nagyratörő kedvezményezésnek számított és kedvező fogadtatásra talált. A cselekvési terv sarokkövét olyan kétoldalú megállapodások képezik, amelyeket az Unió egy-egy adott faexportáló országgal köt – ez az önkéntes partnerségi megállapodás (ÖPM) –, és amelyekben az adott országok kötelezettséget vállalnak arra, hogy csak legálisan kitermelt fatermékekkel kereskednek.

A Bizottság azonban a cselekvési terv időszakában nem dolgozott ki megfelelő – azaz egyértelmű célokat, mérföldköveket és az erre a célra szánt költségvetést tartalmazó – munkatervet. A fatermelő országoknak a támogatás nyújtása nem egyértelmű kritériumok szerint történt, és a támogatás hatása a támogatásért versengő országok nagy száma miatt felhígult. A haladás mértéke erősen eltért az egyes érintett országok szerint. Számos ország csak kis lépéseket tett a teljes körű engedélyezés irányában. Indonézia saját engedélyezési rendszert vezetett be, és reményei szerint már a közeljövőben jogosult lesz teljes körű FLEGT-engedélyezésre. Ghána szintén jelentős előrelépéseket tett a teljes körű engedélyezés irányában. Jelenleg azonban még egyetlen ország sem tett eleget a teljes körű FLEGT-engedélyezés feltételeinek.

Az illegális fatermék behozatalának és az uniós piacra juttatásának megelőzését célzó uniós rendeletet (EUTR) csak 2010-ben fogadták el és az csak 2013-ban lépett hatályba. A rendelet tagállami alkalmazására csak lassan került sor, és a számvevőszéki ellenőrzés idején még hat ország még nem hajtotta végre a rendeletet. A közelmúltban Lettországot és Lengyelországot az értékelés megfelelőnek

ítélte, így négyre csökkent azoknak az országoknak a száma, amelyek még nem hozták meg a megfelelő intézkedéseket. Egy ilyen jelentős intézkedés részleges alkalmazása rossz üzenet a faexportáló országok felé, holott ez utóbbiak egyre nagyobb erőfeszítéseket tesznek a fa legális kitermelése érdekében. Emiatt az Uniót az a vád érheti, hogy kettős mércét alkalmaz.

A Bizottság vegye figyelembe a Számvevőszék jelentésében megfogalmazott ajánlásokat, valamint a FLEGT-kezdemenyezés jelenleg folyó értékelését annak megítéléséhez, hogy a jelenlegi módszereket hogyan lehetne módosítani a kézzel foghatóbb eredmények eléréséhez.

A FLEGT cselekvési terv keretében a fakitermelő országoknak nyújtott uniós támogatás c. 13/2015. sz. különjelentés jelenleg letölthető angol, francia, német és spanyol nyelven (és rövidesen más nyelveken is).